

የኢትዮጵያ ምርት ገበያ ባለሥልጣን

የምርት ግብይት የገለልተኛ ኦዲተር አሰራር መመሪያን ለማሻሻል የወጣ መመሪያ ቁጥር 545/2013

ከጥር 1 ቀን 2002 ዓ.ም ጀምሮ በሥራ ላይ የዋለውን የምርት ግብይት የገለልተኛ ኦዲተር አሰራር መመሪያ ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

የኢትዮጵያ ምርት ገበያ ባለሥልጣን ቦርድ በባለሥልጣኑ ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 551/1999 አንቀጽ 6/8/ እና 34/2/ መሠረት ይህን የምርት ግብይት የገለልተኛ ኦዲተር አሰራር ማሻሻያ መመሪያ አወጥቷል፡፡

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “የምርት ግብይት የገለልተኛ ኦዲተር አሰራር /ማሻሻያ/ መመሪያ ቁጥር 545/2013” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ማሻሻያ

የምርት ግብይት የገለልተኛ ኦዲተር አሰራር መመሪያ ቁጥር 2/2001 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፡፡

1) የመመሪያው አንቀጽ 2 ንዑስ አንቀጽ /1/ እንደሚከተለው ተሻሽሏል፡፡

“(1) “ገለልተኛ ኦዲተር” ማለት በዚህ ክፍል አንቀጽ 5 ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገውን አሟልቶ በባለስልጣኑ የገለልተኛ ኦዲተሮች ዝርዝር ውስጥ የተካተተ ድርጅት ወይም ግለሰብ ሲሆን ለዚህ መመሪያ አፈፃፀም የኅብረት ሥራ ማህበራትን፣ የዩኒየኖችን እና የፌዴሬሽኖችን ሂሳብ ኦዲት የሚያደርግ አግባብ ያለው የፌዴራል ወይም የክልል የህብረት ሥራ ማህበራት ኤጀንሲ ኦዲተርን ይጨምራል፡፡”

2) የመመሪያው አንቀጽ 4 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፡፡

“/4/ የተፈጻሚነት ወሰን

1/ ይህ መመሪያ በኦዲት ተደራጊ አካላት የሚቀርቡ የሂሳብ መግለጫዎችን ትክክለኛነት እና የህጎችና ደንቦች መከበርን ለሚጋገጥ በገለልተኛ ኦዲተር በሚከናወኑ ኦዲቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው ቢኖርም የዚህ መመሪያ አንቀጽ 5፣ አንቀጽ 11 እና አንቀጽ 22 ንዑስ አንቀጽ /2/ /ሐ/ በህብረት ሥራ ማህበራት ኤጀንሲ ኦዲተሮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም፡፡”

3) የመመሪያው አንቀጽ 5 ንዑስ አንቀጽ /2/ (ረ) እንደሚከተለው ተሻሽሏል፡፡

“(ረ) ከፌዴራል ዋና ኦዲተር የሚጸፉ ፈቅድ ካገኘ በኋላ ባለፉት የሜጄሻዎቹ ሀላት ተከታታይ ዓመታት ያከናወናቸውን የኦዲት ሥራዎችና ከኦዲት ወጪ አገልግሎት የሰጣቸውን ግለሰቦችና ድርጅቶች የሚለፅ ዝርዝር ማቅረብ የሚችል፡፡”

4) ከመመሪያው አንቀጽ 5 ንዑስ አንቀጽ/2/ ቀጥሎ አዲስ ንዑስ አንቀጽ 3 ተጨማሪል፡፡ የቀድሞዎቹ ንዑስ አንቀጽ 3፣ 4፣ እና 5 እንደቅደም ተከተላቸው ንዑስ አንቀጽ 4፣ 5፣ እና 6 ሆኑ ዋል፡፡

3) ከአንድ በላይ የሆኑ በግል የሚሥሩ አዲተሮች በአንድ ላይ ሆኑ የንግድ ማኅበር ሲያቋቁሙ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ የአዲት ድርጅቶች ሲዋሀዱ በቅደም ተከተላቸው መሠረት በያንስ አንዱ አዲተር ወይም አንዱ የአዲት ድርጅት በንግድ ማኅበሩ ወይም በወህደቱ ከመታቀፉ በፊት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ሥር የተመለከቱትን ማሥሪያቶች የሚያሟሉ መሆኑ ሲረጋገጥ ባለሥልጣኑ የተመሠረተውን አዲስ ድርጅት በገለልተኛ አዲተሮች ዝርዝር ውስጥ ሊያስገባው ይችላል፡፡

5. የመመሪያው አንቀጽ 11 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 11 ተተክቷል፡፡

"/11/ ስለ ገለልተኛ አዲተር አመራር ፣ አመዳደብና ስለሚሳተፉት ሁኔታ

1/ **ማንኛውም አዲት ተደራጊ አካል፡**

- (ሀ) ገለልተኛ አዲተር መሆኑን የሚሻለው ባለሥልጣኑ መዝገብ ከያዛቸው ገለልተኛ አዲተሮች ብቻ ነው፡፡
- (ለ) የሚጠቃ ገለልተኛ አዲተር፣ እና ከአዲት ተደራጊው ጋር የገባውን ስምምነት የአዲት ሥራው ከሚጀምሩ በፊት ለባለስልጣኑ ማዛወቅ አለበት፡፡
- (ሐ) አዲት ተደራጊው ከሚጠው ገለልተኛ አዲተር ጋር የገባውን ስምምነት ለማቋረጥ የሚጠይቅ አለመገባባት ሲኖር ውሉን ከማቋረጡ በፊት ሁለቱም ተዋዋሮች ምክንያታቸውን በመዘርዘር ለባለሥልጣኑ ማዘወቅ አለባቸው፡፡

2/ ማንኛውም ገለልተኛ አዲተር በተከታታይ ከሶስት ዓመታት በላይ አንድን አዲት ተደራጊ አካል አዲት ሊያደርግ አይችልም፡፡ ሆኖም ከአንድ የሂሳብ ዓመት ቆይታ በኋላ አዲት ተደራጊውን አዲት ማድረግ ይችላል፡፡

3/ ማንኛውም ገለልተኛ አዲተር በእያንዳንዱ የአዲት ሥራ በገለልተኛ አዲተሩና በሚያስመራቸው ባለሙያዎች የተፈረመ የገለልተኝነት ሚጋገጫ (Confirmation of independence) ማቅረብ አለበት፡፡ " ባለስልጣኑ ለዚህ አፈፃፀም የሚዳ የገለልተኝነት ሚጋገጫ ቅጽ ያዘጋጃል፡፡

6) የመመሪያው አንቀጽ 13 ንዑስ አንቀጽ /4/ እና /5/ ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ (4) ተተክተዋል፡፡

"(4) ማንኛውም ገለልተኛ አዲተር ለባለሥልጣኑ የማቅረቡ ማቸወም የአስራር ሕጋዊነት (Compliance Review) የሚፈጸመው ሪፖርቶችን በባለሥልጣኑና በምርት ገበያው አዋጆች፣ ደንቦችና መመሪያዎች መሠረት መከናወናቸውን ማረጋገጥ አለበት፡፡ ባለሥልጣኑ ለዚህ አፈፃፀም የሚዳ የሪፖርት ማቅረቢያ ናመቱ ያወጣል፡፡"

7) ከመመሪያው አንቀጽ 15 ንዑስ አንቀጽ /1/ (ለ) ቀጥሎ አዲስ ንዑስ ፊደል (ሐ) እና (መ) ተጨማሪው የቀድሞው (ሐ) ንዑስ ፊደል (ሠ) ሆኗል፡፡

"(ሐ) በምርት ገበያው የአባልነት መቀመጫ ለማግኘት ወይም ለመግዛት የተከፈለውን ወጪ ያላካተተ መሆኑን፤"

"(መ) በምርት ገበያው ለከፍተኛ ርክክብ መፈፀሚያ የተቀመጠውን የዋስትና ፈንድ ያላካተተ መሆኑን፤"

8) የመሠረዳው አንቀጽ 20 በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 20 ተተክቷል፡፡

“አንቀጽ ሃያ

የአዲት ሪፖርት የማቅረብበት ጊዜ

(1) ማንኛውም በአዲት ተረጋግጦ የማቅረብ ሰነድ በገለልተኛ አዲተር ተረጋግጦ መቅረብ የሚገባው የአዲት ተደራጊው የሂሳብ ዓመት ባለቀ በመጀመሪያዎቹ አራት ወራት ውስጥ ነው፡፡

(2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ አዲት ተደራጊው በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ ለማቅረብ የማይችልበትን ምክንያት በመገለጽ መጀመሪያው የሪፖርት ማቅረቢያ ጊዜ ከማለፉ በፊት አቤቱታውን በጽሁፍ ሲያቀርብና በባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር ተቀባይነት ሲያገኝ ጊዜው በልዩ ሁኔታ ከሁለት ወራት ለመቆየት ተጨማሪ ጊዜ ለራዘምነት ይችላል፡፡”

3. መሠረዳው የማይናበት ጊዜ

ይህ መሠረዳ በባለሥልጣኑ ቦርድ ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ሐምሌ 12 ቀን 2006 ዓ.ም
አዲስ አበባ

የኢትዮጵያ ምርት ገበያ ባለሥልጣን ቦርድ